

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 720-01-7/2020/7 EPA 1528-VIII
Ljubljana, 20. 1. 2021

Državni svet Republike Slovenije je na 36. seji 20. 1. 2021, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16), sprejel naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o zagotavljanju zemljišč za izvajanje izobraževalnih ter raziskovalnih in razvojnih dejavnosti s področja kmetijstva in gozdarstva (ZZIRDKG) – druga obravnava

Državni svet **podpira** Predlog zakona o zagotavljanju zemljišč za izvajanje izobraževalnih ter raziskovalnih in razvojnih dejavnosti s področja kmetijstva in gozdarstva (v nadaljevanju: predlog zakona), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Kot ugotavlja Državni svet, predlog zakona ureja pravico do upravljanja s kmetijskimi oziroma gozdnimi zemljišči javnim izobraževalnim in javnim raziskovalnim zavodom, katerih ustanovitelj je Republika Slovenija in ki izvajajo javno veljavne programe srednješolskega, višješolskega, visokošolskega izobraževanja s področja kmetijstva in gozdarstva oziroma raziskovalno ter razvojno dejavnost s področja kmetijstva in gozdarstva. Javni zavodi bodo v upravljanje dobili kmetijska in gozdna zemljišča v obsegu, skladnem z njihovim izvajanjem izobraževalnih oziroma raziskovalnih in razvojnih dejavnosti. Kvoto pripadajočih kmetijskih oziroma gozdnih zemljišč bo v skladu s predlogom zakona s predpisom določil minister, pristojen za izobraževanje in znanost, v soglasju z ministrom, pristojnim za kmetijstvo in gozdarstvo, na predlog komisije za določitev kvot glede na kriterije, določene z zakonom. Po okvirnih ocenah naj bi šlo za skupno 600 hektarov kmetijskih in 500 hektarov gozdnih zemljišč.

Z dnem uveljavitve zakona bodo postali javni zavodi upravljavci zemljišč v lasti Republike Slovenije, ki jih imajo na dan uveljavitve zakona v uporabi na podlagi sklenjene pogodbe o zakupu (pogodba s Skladom kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije) ali/in pogodbe o dopustitvi izvajanja javnega izobraževalnega programa s področja gozdarstva (pogodba z družbo Slovenski državni gozdovi – SiDG, d. o. o.) ali/in koncesijske pogodbe za izkoriščanje gozdov v lasti Republike Slovenije za izobraževalne namene (koncedent RS, zanjo družba SiDG, d. o. o.).

Državni svet predlagano ureditev podpira, saj javni zavodi v času uporabe teh zemljišč vanje vlagajo tudi finančna sredstva. Če pri tem javni zavod z zemljišči, ki jih že ima v uporabi, ne bo dosegal kvote zemljišč, jih bo do kvote lahko pridobil iz zemljišč v lasti Republike Slovenije, vendar le tista, na katerih ni vzpostavljenega zakupnega razmerja. Pri tem lahko javni zavod pridobiva zemljišča na območju do vključno 15 km zračne razdalje od sedeža javnega zavoda oziroma enote tega javnega zavoda in od več kot 15 do 30 km zračne razdalje od sedeža javnega zavoda oziroma enote tega javnega zavoda, če je skupna površina dodatnih zemljišč najmanj 10 ha. Izjema velja za javni zavod, ki izvaja raziskovalno oziroma razvojno dejavnost in se strinja s pridobitvijo zemljišč zunaj 15- oziroma 30-kilometerske zračne razdalje od javnega zavoda.

Državni svet je bil seznanjen tudi s stališčem Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (v nadaljevanju: KGZS), ki podpira predlog zakona, saj javni izobraževalni zavodi potrebujejo zakonsko ureditev upravljanja zemljišč. V zvezi s problematiko dvajsetletnega neizvajanja prenosa lastništva kmetijsko gozdarskih zavodov, čeprav to ureja Zakon o Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (Uradni list RS, št. 69/04 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 26/08 in 7/09 – odl. US), KGZS apelira, da se to čim prej uredi in sledi zakonski ureditvi. Državni svet podpira prizadevanja KGZS za čimprejšnjo ureditev zadevne problematike.

V preteklosti je Državni svet večkrat izpostavil problematiko neustrezne zakonske urejenosti »zemljišč za izobraževalne namene« in pozval pristojne institucije, da to področje ustrezno uredijo. Ob tem je bil poudarjen pomen praktičnega izobraževanja na biotehniškem področju, ob katerem tovrstne izobraževalne institucije dajejo pomemben poudarek razvoju lastnih kapacitet za izvajanje praktičnega izobraževanja in usposabljanja glede na programe, ki jih izvajajo. V ta namen imajo nekatere šole razvit medpodjetniški izobraževalni center, v sklopu katerega je tudi šolsko posestvo, druge pa razvijajo šolska posestva, delavnice in obrate. Državni svet poudarja, da je le prek ustreznega vzgojno-izobraževalnega dela moč oblikovati učečo se populacijo, ki se bo uspešno prilagajala spremembam in bo s svojim znanjem tudi na manjši, mnogokrat odročni ali hribovski kmetiji, z zapolnitvijo tržnih niš uspešno konkurirala množično pridelani hrani in predvsem prispevala k večji samooskrbi v Sloveniji.

Državni svet je bil v zvezi z vprašanjem sankcioniranja neobdelanosti oziroma neustrezne obdelanosti zemljišč, ki so v upravljanju javno izobraževalnih in javno raziskovalnih zavodov, seznanjen s pojasnili predstavnikov Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da so tudi tovrstna zemljišča podvržena veljavni področni zakonodaji, zaradi česar v zvezi z njimi ni treba predvideti posebnega sankcioniranja. Tudi navedena zemljišča so namreč vpisana v register kmetijskih gospodarstev in kot taka podvržena sistemu kontrol, ki veljajo za vsa kmetijska zemljišča, vključena v sistem subvencij. Glede na dejstvo, da bodo zemljišča v upravljanju javnih izobraževalnih in javnih raziskovalnih zavodov, bodo zagotovo obdelana, saj to terja sam učni proces, ki je v prvi vrsti podvržen strogi kontroli dijakov oziroma študentov.

Državni svet ponovno izpostavlja, da gre v primeru biotehničnih šol in šolskih centrov, ki uporabljajo kmetijska zemljišča v učne namene, za specifično zemljišč, ki se jim je status večkrat spremenil (od lastništva v času Avstro-ogrske monarhije in Jugoslavije do zakupa po sprejemu Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije). Šolski centri so bili primorani v postopkih nacionalizacije in

denacionalizacije dokazovati, kako pomembna so zemljišča za učne procese in se zanje boriti, pri njihovem upravljanju pa nimajo pristojnosti oziroma niso stranka v postopku, ravno tako nimajo predkupne pravice, prednosti pri najemu oziroma zakupu, niso dajalci soglasja v primerih pozidave ali druge uporabe v prostoru.

Med drugim Državni svet izpostavlja primer šole Grm Novo mesto – center biotehnike in turizma (v nadaljevanju: šola Grm), ki je bila v preteklosti lastnica več kot 200 ha kmetijskih in gozdnih zemljišč ter stavbišč, ki jih je v Avstro-ogrski monarhiji kupil Kranjski deželni zbor v letih 1885/86 za selitev šole iz Slapa pri Vipavi na novo lokacijo Grm Novo mesto. Status teh zemljišč se je skozi zgodovino sicer spreminjal, vendar je po 1993 z uveljavitvijo Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije, ko so zemljišča, ki jih uporabljajo šolski javni zavodi, sicer v lasti Republike Slovenije, v upravljanju in razpolaganju Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (v nadaljevanju: Sklad), v praksi nastalo nemalo nepotrebnih težav, na katere so državni svetniki v preteklosti že večkrat opozorili. Tako npr. ni bilo možno gospodarjenje šole Grm z zemljišči, ker Sklad ni imel interesa, še posebej pa ni dovolil vključevanja in pogajanja šole Grm v primeru gradnje stavbišč, daljnovodov na parcelah, ki jih koristi šola. Mestna občina Novo mesto zahteva za vsa zemljišča kupnino, pa čeprav je bila za ta namen sklenjena pogodba v korist šole Grm v času formiranja šolskega posestva v letih po 1969, zaradi selitve Kmetijske šole Grm iz lokacije zazidalnega kompleksa tovarne IMV na Sevno pod Trško goro. Takšnih in podobnih nepotrebnih težav je bilo še več.

Ob zavedanju, da je med mladimi vedno manj interesa za kmetijsko izobraževanje, Državni svet poudarja, da je treba storiti vse, da bo tovrstno izobraževanje atraktivno, saj se tudi na ta način pripomore k ohranjanju in razvoju slovenskega podeželja ter spodbujanju k samooskrbi. Zaradi tega Državni svet ponovno poudarja, da so kmetijska in gozdna zemljišča za izobraževalne namene, ki jih javni izobraževalni in javni raziskovalni zavodi uporabljajo za praktični pouk in praktično usposabljanje z delom, neke vrste učilnice na prostem in kot taka osnovna ter nujna infrastruktura za tovrstno izobraževanje.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Cvetko Zupančič.

Alojz Kovšca
predsednik